Anul LVIII. Sibiiu, Sâmbătă 13/26 Martie 1910. *Nr. 28.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru Sibiiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele şi inserţiunile
să se adreseze Administraţiei tipografiei arhid., Sibiiu, str. măcelarilor 45.
Corespondenţele
să se adreseze Redacţiei „Telegrafului Român", str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru odată 14 fil., — de două ori 24 fil., — de trei ori 30 fil. rândul cu litere garmond.

Inchiderea ciclului parlamentar.

Parlamentul coaliţiei, eşit din o nelegiuire, din dărâmarea salei de şedinţe a dietei, şi-a terminat activitatea cu actele de sălbătăcie de Luni, când părinţii patriei au aruncat cu călimare, cu cărţi şi cu foarfeci în domnii ministri, iar Marţi a fost înmormântat cu pompa obicinuită la astfel de ocaziuni, însă nedeplâns de nimeni, decât poate numai de eroii, cari au fost, şi nu vor mai fi deputaţi ai patriei ungare.

Deputaţii şi membrii casei magnaţilor au început a se aduna în sala tronului pe la orele 11 şi jumătate, firește, cu excepţia kossuthiştilor şi a justhiştilor, cari ţin că e ilegală disolvarea parlamentului, deci nu iau parte la acte ilegale. Deputaţii naţionalişti sunt aproape toţi de faţă. Asemenea şi Saşii. Ceva înainte de 12 vine şi ministrul-prezident, contele *Khuen-Héderváry*, pe frunte şi sub ochiul drept cu plastru de culoare roza, şi vine şi ministrul de agricultură, contele *Serényi*, legat la ochiu, şi vin ceialalţi ministri, toţi.

La orele 12 fix se face comunicarea oficioasă, că ceremonia se începe. Ministrii întră în departamentele Arhiducelui Iosif, de unde ies în curând, ministrii doi cu doi, mai la urmă contele Héderváry singur, apoi Arhiducele *Iosif*, în uniformă de general. Ministrii iau loc de partea dreaptă a tronului, deputaţii şi magnaţii formaseră semicerc în jurul tronului, iar Arhiducele Iosif urcă treptele tronului şi ceteşte următorul mesaj de tron, luat atunci în primire dela primministrul Héderváry:

„Onoraţi domni, membri ai casei magnaţilor şi onoraţi deputaţi! Iubiţi supuşi! După o activitate de aproape patru ani s'a împedecat conlucrarea armonică în activitatea constituţională a parlamentului, care e strict necesară pentru promovarea intereselor ţării. Ţinem de datorinţa noastră constituţională, ca în această situaţie stricăcioasă pentru ţară, să-i dăm unui nou parlament posibilitatea de a se apuca cât mai curând de resolvirea bine chibzuită a marilor chestii ale viitorului. Pe motivul acesta, conform propunerii guvernului nostru, făcută pe baza articolului IV de lege din 1848 şi a articolului X din 1867, am hotărât disolvarea mai îngrabă a parlamentului convocat de noi pe ziua de 9 Maiu 1906. Şi o facem aceasta în speranţa, că pe viitor armonia şi reciproca încredere între Rege şi naţiune vor asigura o viaţă constituţională netulburată, cum şi desvoltarea bunei stări în ţară. Primiţi mulţumirile noastre, pentru osteneala ce v'aţi dat-o şi pentru activitatea prosperă ce aţi desvoltat-o în cea mai mare parte a sesiunii parlamentare. Primiţi şi comunicaţi şi celor ce v'au trimis sincerul nostru salut preaînalt. Cu acestea disolvăm actualul parlament şi-l declarăm de închis".

Mesajul de tron, cum se vede, scurt din cale afară, a fost ascultat cu mare atenţiune din partea celor prezenţi, iar Arhiducele Iosif, după rostirea lui, a coborât treptele tronului şi s'a retras în departamentele sale, cu ceremonialul cu care a întrat în sala tronului. Deputaţii şi magnaţii s'au dus apoi în capela palatului regal, unde s'a cetit *doxologia*, după ritul catolic, prezentându-se la acest act solemn si Arhiducele Iosif. Şi cu aceasta solemnitatea închiderii ciclului parlamentar a fost terminată.

O scrisoare deschisă. Domnul *Dr. Ioan Suciu*, advocat în Arad, fost în două rânduri ales deputat la dietă în cercul Boroşineului, a adresat o scrisoare deschisă alegătorilor săi, comunicându-le în ea, că la viitoarele alegeri nu mai candidează, din motivul, că nu i-a succes să înduplece pe cei dela conducere, clubul deputaţilor naţionalişti, şi comitetul naţional, să facă aceea de ce avem mai mare necesitate: *organizarea partidului* pe baze solide. Domnul *Suciu* a elaborat un plan amănunţit de organizare, pe care însă comitetul naţional l-a abandonat şi a hotărît să rămânem pe lângă vechea organizare, care există de altcum numai cu numele. După ce însă dl *Suciu* declarase, că face pendentă rămânerea sa în dietă dela acceptarea planului său de organizare, acum se ţine de cuvânt şi nu mai candidează. Promite însă, că va rămânea ostaş credincios al partidului naţional român şi pe mai departe, îndemnând pe toţi să rămână grupaţi în jurul steagului naţional. Un lucru îl mai doreşte dl *Suciu*, pe care-l doresc mulţi alţii, ca la conducerea partidului să nu se cocoţeze şi de cei nechemaţi, elementele nemodeste şi neprobate, pentrucă lucrul acesta poate să devină fatal pentru partidul naţional român. Şi are toată dreptatea dl Suciu!

Problemele bisericii.

De *Tr. Scorobeţ.*

(Fine.)

Peste conflictele zilnice preotul trebuie să ridice atenţiunea credincioşilor săi spre eternele conflicte între dreptate şi greşală, lumină şi întunerec, egoism şi generozitate, rău şi bine, cu ale căror episoade ne întâlnim în viaţă.

Profetul din Rusia, *Petrov* se plânge, că preoţimea rusească nici măcar atâta nu-şi împlineşte datorinţa politică, să spuie cu glas răspicat cum şi cât sufere întunecatul popor, care se svârcoleşte în traiul său, precum omul Evangheliei căzut între tâlhari.

Cine cunoaşte mai bine nevoile şi amarurile şi lipsa de dreptate, de care însătoşează marele copil naiv, poporul de jos, ca preoţimea!

Intre clerul nostru şi al altor biserici sunt radicale deosebiri. In trecutul nostru clerul nu s'a ridicat nici când ca o pedecă primejdioasă în calea politicianilor şi a guvernanţilor.

Clerul a înaintat prea departe în toleranţa sa.

Pentru-că clerul a fost căsătorit, şi nu putea să se arunce într'o luptă aprigă cu politicianii.

El se vedea constrâns să-şi menajeze familia şi necazurile. Dar era un sistem anormal care a înecetat.

Nu mai departe decât în biblie preotul poate găsi pilde nemuritoare de ţinută politică vrednică de considerat. Lecţiile sunt date de Ilie, Isaia, Eliseiu, Ieremie, Amos, Micheia, Daniil etc. despre care îndeamnă imnul bisericesc: De groaza focului nu s'au spăimântat coconii cu bună credinţă, nebunească porunca a tiranului nebăgându-o în seamă...

A treia funcţiune a bisericii a fost şi este pe alocurea: *instrucţia.*

Instrucţia populară în veacurile vechi ezista în legătură cu sinagogele jidoveşti. Nici Elinii nici Romanii nu se îngrijeau de educaţia poporului.

Creştinismul erezi dela judaism, împreună cu spiritul liber, şi instituţiile politice libere, şi sistemul educativ. Biserica, cu milostenia pentru săraci şi năcăjiţi, dete instrucţia în şcolile parohiale copiilor săraci. Din aceste şcoli parohiale se desvoltau cele mai înalte aşezăminte de educaţie.

Educaţia era lăsată în evul mediu în sama mănăstirilor şi a clerului monacal.

Ea avea caracter eclesiastic.

Astăzi condiţiunile şcolii s'au schimbat. Statul pretutindenea năzueşte a lua şcoala din mânile bisericii.

Catolicii pretutindenea au protestat împotriva amestecului statului în treaba şcolii, şi unde statul n'a ţinut samă de acest protest clerul catolic n'a abandonat instrucţia pentru motivul de a asigura şi în viitor enorme contingente de credincioşii.

Intrebarea este: Cine e mai înlesnit a provedea tinerimea cu instrucţie: *Biserica ori Statul?*

Acesta din urmă în mai toate cazurile.

Instrucţia superioară în universităţi e mai preferită a statului decât a bisericii.

Enciclica papală pentru condamnarea modernismului care n'a găsit apologeţi serioşi şi nu va găsi, documentează că şi rolul de a instrua al bisericii e disputat azi, iar biserica în viitor îl va ceda din mâna sa.

O şcoală nu e creştină prin aceea, că mai multe ciasuri sunt destinate instrucţiei doctrinale, ori rugăciunilor, câtă vreme s'ar putea folosi acea vreme pentru câştigarea de alte cunoştinţe.

Ceeace face o şcoală să fie creştină e *atmosfera morală*, tonul general, caracterul învăţătorului şi tactul lui plin de iubire, prin cari lumina şi spiritul creştinismului — lecţiile spre sporul şi întărirea caracterului — dau timbru vieţii şcolare a copiilor, care să nu se steargă viaţa întreagă.

Pedagogul poate învăţa cele 10 porunci în şcoală. Insă a cunoaşte cele 10

FOIŞOARĂ.

Ziaristica bisericească la Români

de **Onisifor Ghibu.**

(Urmare).

In întreaga ţară, adecă în ambele principate unite printre toţi oamenii cari purtau interes pentru treburile obşteşti era o puternică agitaţie, care voia să pregătească neamului un viitor mai bun şi mai sigur. Alegerea unui Domn din familie străină cunoscută, — aceasta era ţânta tuturor oamenilor serioşi şi cumpătaţi, iar încercările antiunioniste, la Bucureşti ca şi la Iaşi, erau mai mult nişte jucării, şi erau puse la cale de duşmani, cari ne-ar fi voit dismembraţi.

In biserică era încă vie amintirea celor făcute de Cuza: secularisarea averilor mănăstireşti, pe cale pacinică sau radicală, instituirea episcopilor anticanonici, scoaterea seminariilor de sub autoritatea bisericii şi alte dureri şi jigniri mai mici,[1] toate acestea apăreau acum, după căderea autorului lor, în o lumină şi mai bătătoare la ochi. Cei mai mulţi credeau sosit timpul că să se purceadă la luptă pentru recâştigarea în întregime a drepturilor perdute; în Bucureşti ca şi în Iaşi se găseau destui cari să între fără nici o şovăială într'o astfel de luptă, în care duşmanul nici nu se mai arăta.

In Bucureşti lupta era începută cu de-a binele încă de pe vremea domniei lui Cuza. Era o adevărată literatură de broşuri şi de pamflete, în româneşte şi în franţuzeşte, care agita zi de zi spiritele. Intre Scarlat Rosetti, fost elev al lui Gheorghe Lazăr şi om cu mare influenţă, şi între fraţii Scribani, cei mai aprigi ostaşi ai intereselor Bisericei, era o perfectă înţelegere, şi acesta nu era un lucru mic. Intre ei veni şi Climente Nicolau cel gonit din Iaşi, care şi el avea destule la inimă.

Rosetti se manifestase şi până aci. Indeosebi la 5 Februarie 1865, când se votă în Senat legea pentru numirea episcopilor, vorbise atât de documentat, încât devenise în faţa celor mai mulţi un om temut. A voit chiar să întemeieze o foaie, care să apere numai interesele bisericii, dar n'a izbutit. Acum, că întâmplarea şi interesul l-a apropiat de Climent, pe care îl cunoştea, a crezut că e timpul cel mai potrivit, ca ideea cea veche să o şi întruchipeze.

Din învoiala lor a răsărit atunci în Bucureşti revista „Ecclesia[2] diariu hebdomedariu moralo-religiosu sub redacţiunea hagiului şi ierosolimitului Carol Scarlat Comite de Rosetti marl. orat. a lui Scaun ecumenic al st. religiuni ortod. Chrest. a Răsăritului — şi a arhimandritului Climente Nicolau".

Acum nu se mai tăinuia nimic, lucrurile nu se ma spuneau în cuvinte cu două înţelesuri, ci pe faţă, fără nici o rezervă, aşa cum le simţiau aceia, cari aveau convingerea că inima lor sângerează de rănile bisericii. „Intr'această binecuvântată de Dumnezeu ţară Patria noastră, — zice Ecclesia în primul cuvânt al ei — dela descălecătoarea Românilor până astăzi nici odată sfânta noastră Religiune nu a fost atât de bântuită şi prigonită ca sub Domnia Colonelului (sic) Cuza şi nici odată apostolii ei cei adevăraţi nu au fost atât de despreţuiţi şi nebăgaţi în seamă. Cuza a căzut şi Scriptura s'a împlinit, încât astăzi putem zice cu drept cuvânt:

„Văzut-am pe cel nelegiuit prea înălţându-se mai presus de chedrii Livanului, întorsu-m'am şi eată nu era şi l-am căutat pe el şi nici urmele lui nu s'au aflat". In timpul lui Cuza „am voit în mai multe rânduri a fonda un ziar care să susţină drepturile şi instituţiile Eclesiei sau bisericii noastre naţionale şi bătând la mai multe uşi, nu am putut izbuti". Şi fiindcă n'au izbutit, au comis greşala de a alerga după dreptate acolo unde n'aveau ce căuta decât tot prin o primejduire a intereselor bisericii.

Mai mulţi dintre bărbaţii mai de valoare ai bisericii, în loc să aştepte desfăşurarea normală a lucrurilor, ajung la convingerea că interesele bisericii române se mai pot ocroti numai prin o apropiere de biserica-mamă din Constantinopol. S'a început deci o corespondenţă între patriarhul din Atena şi între mitropolitul Nifon din Bucureşti şi între Scarlat Rosetti, care discuta o unire a acestor două biserici şi

---

[1] S'a zis de contimporani, că Cuza apasă biserica romană ortodoxă şi are aplicări spre catolicism, pentruca să se facă iubit de Napoleon. Chiar şi Melchisedec o afirmă aceasta la anul 1868. Vezi C. Diculescu: „Un episod diplomatic de Episcopul Melchisedec". Bucureşti, 1907, pg. 12.

[2] Cea dintâi foaie bisericească tipărită cu litere latine.

porunci nu constituesc religia: Ci respectul de Dzeu, de părinți, onestitatea, curățenia, iubirea de adevăr, — acestea, constituesc religia. Acestea nu se învață, ci se *împart*. Moralitatea nu se poate învăța. Ea e practica datoriței omului către deaproapele său.

Se poate învăța, ce datorințe există, însă moralitatea nu constă în cunoașterea acestor datorințe. Învățătura instruiază mintea, însă secretul moralității și al religiei stă în *voință*, întru cât aceasta e îndreptată spre curățenie, cumpătare și bunăvoință, prin care omul devine moral sau religios.

Religia nu constă și nu depinde dela catechism. Un învățător ori preot fără reverință poate învăța că Dzeu e duh nemărginit, neschimbat, înțelepciune, putere sfințenie, dreptate, adevăr.. însă nu poate inspira reverința în școală și în biserică. Religia se împarte dela cine o are. Fără îndoială învățarea eticei e prefacerea unui mediu, pentru împărțirea moralității. Asemenea e învățarea dogmaticei.

Insă instrucția în materii teologice nu e mai de lipsă pentru moralitate decât păharul când ți-e sete pentru a bea apă. Și pe alte căi și mijloace se poate bea apă.

Și de câteori nu se ia numele lui Dzeu în deșert în predici, reasumând atributele Dumnezeirii — căreia i se dă numele de hrana celor doritori de Dumnezeu.

E ca și când ai întra în restaurant și în loc să ți se aducă pe masă pâne și carne, ți se dă cartea de bucate și esplicație cum sunt pregătite acelea.

Deci biserica a percurs mai multe stadii, având drept problemă de viață, caritatea, cârmuirea și instrucția. Cea mai însemnată și mai de căpetenie e problema *inspirațională*, singură în stare a o regenera și întări. O am mostenit dela Isus *Cristos*. Nu se poate statori în cuvinte, pentrucă viața totdeuna întrece definițiile ei. E că Dumnezeu nu e necunoscut și incognoscibil: că deși El e mai presus de toate definițiile noastre, e totuși un Dzeu, care se relevează, care se manifestă în natură, în istoria omenimii, în esperiența umană și definitiv în persoana lui Isus Cristos, că prin Isus Cristos manifestațiile Dumnezeirii în natură, istorie și în esperiență umană sunt interpretate, că în cunoașterea de Dumnezeu, atingerea de El, în participarea la viața lui stă secretul vieții, ale cărei roade sunt: iubirea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, credința, blândețea, cumpătarea. Trăise în cea mai decăzută omenime din vremea cea mai decăzută, și proclamă: întemeiez împărăția cerului pe pământ, care va începe îndată ce duhul dreptății, al iubirii și al păcii se va sălășlui în inimile oamenilor.

E această împărăție ca sămânța de muștar, care se desvoaltă în plantă uriașă. Lucrați cu rîgaz și cu stăruință. Apostolul Pavel înterpretează desvoltarea și cu cuvintele: Căci darul Mântuitor al lui Dzeu s'a arătat tuturor oamenilor, învățându-ne, ca lăpădând necucernicia și poftele lumești, să trăim înțelepțește, și drept și cu temere de Dumnezeu în veacul de acum". (Trt. II. 11—12). Cristos zice: *Urmați-mi mie*, iar apostolul: *Isus Mântuitorul lumii, care a fost răstignit și îngropat, a înviat. El s'a arătat nouă și ne-a întărit. Pe acela îl vestim.*

Insă dacă am întreba biserica primivă din secl. II, ce a venit să ne învețe t „reînceperea relațiunilor între Eclesia cea mare și Eclesia noastră românească".[1]

S'a mers așa de departe încât s'a cerut chiar dela Sf. Sinod grecesc din Atena „opinia" în chestia faptelor lui Cuza, opinie care s'a și dat, în termeni destul de grecești, și care a fost presentată și sinodului din Rusia spre aprobare. Insași Eclesia publica cu mare emfasă „opinia sfintelor sinoade al tuturor Rosiilor și al Athenei asupra legilor făcute de guvernul colonelului Cuza atingătoare de Eclesia română".[2]

Pentru descrierea stării bisericii Ecclesia găsia următoarele asemănări din Scriptură: „Și a pierit dela fiica Sionului toată frumseța ei, căpeteniile ei au ajuns ca niște oi ce nu află păsune și mergeau întru neputare (desarmare) înaintea vrășmașului", — iar pentru Cuza numirea cu numele celui mai nebun prigonitor al bisericii creștine, aceea de Iulian Apostata.

Printre articolele publicate în scurtul timp al viețuirii Ecclesiei, cu greu se găsesc câteva articole mai senine, — cele mai multe tratează despre Cuza, despre independența istorică a bisericii române, despre necanonicitatea episcopatului, despre formula de jurământ a suveranului, care jură că va respecta canonicitatea bisericii etc.

Intre acestea țara se liniștește. In fruntea ei e ales Principele Carol de Hohenzollern, care la 10 Maiu 1866 își face întrarea în capitala Principatelor, în care avea să domnească multă vreme cu glorie. El aduce din țara Sa și din familia Sa devisa activității strămoșilor Săi și a vieții Lui, — cuprinzătoarele cuvinte: „Nihil Sine Deo".

Supt un astfel de domnitor și biserica nădăjduia zilele pe cari le merită. Cuvântul *Locotenenței domnești*, care s'a spus cu privire la biserică în mesagiul cetit la deschiderea „Constituantei" (28 Aprilie 1866), dacă pe departe era destul de aspru în judecarea vremilor abia încheiate, era și o garanție că multe din rănile vechi se vor tămădui în cel mai scurt timp cu putință. Aceia cari puteau vorbi în acest chip, evident, erau și hotărâți să ajute pe noul Domn în opera lui de îndreptare. „Domnii răi și despoți — zice mesagiul — și mai apoi chiar oștiri de invaziune, n'au cutezat să pună o mână sacrilege asupra acelui altar sfânt; dar ceea ce dânșii n'au cutezat, a împlinit regimul din urmă, căruia ziua de 11 (23) a pus sfârșit.

Acel regim, e știut de toți ce a făcut din sfânta independență a bisericii noastre. Cu legea pentru Sinod el a lovit credința strămună; cu legea de asimilare a capilor bisericii române, cu funcționarii ordinari ai statului, cu legea care hotărește ca ei să nu mai fie aleși ca în trecut, ci numiți și scoși după bunul plac al Domnitorului, s'a sdruncinat adânc altarul, s'a zdrobit în el asilul vechiu al independenței cetățenești, s'a închis, se pare pentru totdeauna, lista mitropoliților cetățeni români ca Grigore, Dositeiu, Iacob Stamati, Veniamin.[3]

Aceia dintre oamenii bisericii, cari sub Cuza au apărat-o, și-au aflat, deci deodată o samă de oameni puternici cari doreau de asemenea readucerea unor stări pe cari Domnul detronat le schimbase — și cari, cu influența pe cari o aveau înaintea noului Domn, puteau și face ceea ce credeau în interesul bisericii și al țării. Oamenii bisericii puteau fi, deci pe pace deocamdată.[1]

Intre astfel de împrejurări Ecclesia ține să declare, că e mulțămită văzând „principiile umane și cu totul creștine ce caracterisează noua situație a lucrurilor".[2] In curând după ce a eșit din redacție Climente, care se mută din nou la Iași, încetează,[3] după ce printr'un „*Exposé de la situation dans l' eglise roumaine*"[4] înaintat Principelui în luna lui Septemvrie a anului 1866 de către Rosetti și frații Scribani, a putut cel puțin spera, că sub noul regim biserica va fi tratată conform demnității și rolului ce i e reservat.

(Va urma).

[1] Eccleesia pg. 106.
[2] N. 4. 1866.
[3] Treizeci de ani de Domnie ai Regelui Carol I. Vol. I. pg. 27.
[1] Melchisedek zice (l. c.) „Domnul este foarte preocupat a restabili Biserica în tot ceea ce a stricat Cuza ... Exemplul lui Cuza este o mare experiență pentru Domnii României în privința religiei. Spre a evita soartea lui nu vor merge pe urmele lui, nici vor persecuta biserica ... Clerul vede în El (Principele Carol) restauratorul Bisericii în tot ceea ce guvernul precedent a vătămat Biserica".
[2] Pg. 134.
[3] Decemvrie 1860.
[4] Publicat în Ecclesia, în limba franceză și română.

Cristos, ți-ar răspunde cu cuvintele credeului apostolic: Cred în Dumnezeu, Tatăl atot puternic, făcătorul cerului și al pământului, și dela Duhul sfânt, născut din Maria Fecioară, care a pătimit în vremea lui Pilat din Pont, a fost răstignit, a murit și a fost îngropat, a înviat din morți și șede de-a dreapta Tatălui, și va veni să judece vii și morții.

Ar fi răspuns că esența creștinismului sunt aceste fapte. Dacă ai întreba mai târziu, ar răspunde cam așa: Căci Isus Cristos e Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat.. Lumină din Lumină.. cu alte cuvinte, esența ceștinismului e anumită credință cu privire la raportul dintre Isus și Eternitatea și Infinitul.

Dacă ai întreba mai târziu protestanții și romano-catolicii, ar spune anumite teorii despre univers, cari constitue esența creștinismului. Biserica creștină e Cristos, slujind în viața oamenilor prin viața lor. E organul vizibil al vieții nevăzute. E viața întrupată a lui Dumnezeu pe pământ. Nu e o anumită învățătură, ci o viață, e o practică, nu profesionalism. E o convicție, că Isus trăește în noi, în lume, oamenii păcătuind și bolnăvindu-se, iar Dumnezeu tămăduindu ne.

Atâția oameni zic: să ținem la biserică, fiindcă e națională și culturală! Aceste cuvinte ar fi: aramă sunătoare, chimval răsunător, fără a fi purtătorii jugului lui Cristos, fără a avea în noi, personal și colectiv întrupată viața lui Cristos, în fapte, în minte, în inimă, în voință, caracterul lui Isus în noi. Și adecă: Biserica lui Cristos, ca noțiune și cultură creștină.

Comemorarea lui Dr. Lueger.

Meetingul de doliu din București.

O mare procesiune a avut loc Duminecă în București, întru amintirea lui *Carol Lueger*, fostul primar al Vienei și amicul sincer al neamului românesc.

Comitetul compus din dnii: Vintilă Brătianu, N. Filipescu, M. Cantacuzino, Dr. C. Istrati, S. Mehedinți, C. Rădulescu-Motru, I. Bianu, C. Banu și D. Procopiu, a ținut să dea acestei procesiuni caracterul unei adevărate sărbători naționale.

In acest scop s'a lansat către cetățenii capitalei un manifest prin care se învită populația în număr cât mai mare la această procesiune.

La orele 10 dimineața s'a slujit un parastas în biserica Sft. Gheorghe, de către preoții acestei biserici.

In timpul serviciului religios, lumea se aduna în număr foarte mare, umplând curtea și stradele din preajma bisericii.

In timp ce preoții slujeau în biserică, s'a adus pe un triped din partea „Academiei" o mare coroană de stejar, aurită, având în mijloc portretul lui Lueger, care a fost așezată în fața altarului în biserică.

*

Societățile din capitală, au venit toate cu drapelele în frunte, luând loc în partea dreaptă și stângă din interiorul bisericii Sft. Gheorghe.

De asemenea diferite institute particulare, licee, școli etc.

La orele 10 și jumătate terminându-se serviciul religios, cu aleluia, la care răspunde din afară printr'un imn religios muzica regimentului 6 Mihai Viteazu, pusă sub conducerea dlui Namian, — lumea și societățile es din biserică afară, formându-se în coloană.

Ordinea procesiunei e următoarea:

Intâi un cordon de sergenți de oraș, prefectul poliției capitalei, dl Emil Petrescu, inspectorii Oprescu, Bilian, Rafael etc.

Pe o parte și pe alta șiruri de subcomisari și comisari în uniformă.

In frunte muzica regimentului 6 Mihaiu Viteazu, apoi societățile veteranilor, societățile celelalte, corporațiile, seminarele, liceele, institutele și școlile cu elevii și profesorii respectivi.

Apoi valuri nesfârșite de cetățeni.

Procesiunea la pas, în sunetul muzicei, care cânta diferite marșuri funebre, parcurge strada Colței, bulevardul Academiei, până în piața Sărindar.

Pe tot parcursul, pe la ferestre și balcoane steaguri negre și public foarte mult.

In piața Sărindar o mare de capete.

Stâlpii înalți cu drapele negre și efigia comunei, formau un semicerc în jurul unei estrade, învăluită în crep negru, ridicată pentru oratori.

La stâlpii din dreapta și stânga estradei, sub drapele încrucișate, se vede marca Austriei.

In fața estradei s'a așezat coroana de stejar cu portretul lui Lueger.

De asemenea s'au înșiruit soc. Carmen și Hora.

Dl *Chiriac*, profesor de muzică, urcându-se pe estradă, a condus corul, care a cântat imnul funebru „Ce e viața noastră", de măestrul compositor *Dima*.

Accentele duioase ale cântecului se înălțau spre ceriu, împreună cu rugăciunile unui popor întreg.

In tăcere mormântală, sub impresiunea înduioșătorului cântec, urcă tribuna dl *Barbu Delavrancea* și parentează pe cel trecut la vecinicie și la nemurire, pe marele amic și binevoitor al Românilor. A vorbit cam următoarele:

Cetățeni ai Capitalei.

Nu sunt îngăduite de constituție întrunirile pe strade și sub cerul liber, dar după povața Mântuitorului, rugile naționale sunt ertate oriunde.

Ați început în templu, sfârșiți sub frumosul cer al României!

Suntem adunați aci într'o negură de capete, nu unii contra celorlalți, ci cu toți la olaltă, spre a exprima aceeași durere, a vărsa aceleași lacrime în fața aceluiași om mare, în fața aceluiași mort scump, în fața lui *Karl Lueger*.

Dnii Vintilă Brătianu, dr. Istrati, N. Filipescu au depus armele, și-au întins mâinile deasupra luptelor politice și v'au chemat la o slujbă în amintirea veșnică a lui Karl Lueger.

(Și după ce face această întroducere dl. Delavrancea continuă):

La 1892 Românii de peste Carpați hotărâră să-și spue durerile lor seculare.

Se adunară în sfat obștesc, scriseră memorandul suferințelor lor și trimiseră la Viena o delegație de 300 inși, reprezentanții lor naționali.

In Viena oamenii de stat ai Austriei, cedând nevoilor dualizmului, hotărâră să nu primească oficial pe Români.

Atunci apăru Karl Lueger, consilier comunal, el convocă consiliul în vechiul local al primăriei, propuse să primească pe Români în mod oficial, și susținu drepturile lor la existență cu atâta foc, cu atâta căldură, în cât apăru ca un erou legendar împrejurul căruia palpitau sufletele a milioane de Români.

Propunerea căzu, dar s'a văzut atunci consilieri ai Vienei votând contra cu lacrimile în ochi. Karl Lueger nu se dădu însă învins.

Românii se întoarseră acasă, autorii memorandului fură condamnați, și atunci el singur ridică vocea în parlamentul austriac susținând, că Austria trebue să trăiască bine cu Românii de sub stăpânirea ei.

Și-a făcut un rău Lueger, că a îmbrățișat cauza Românilor, dar un rău care i-a întărit puterile.

La 1895 el este ales primar, guvernul nu-l primește.

E ales a doua oră: e iarăși respins; e ales a treia oară, și atunci fără nevoiți să-l aclame ca primar.

Karl Lueger a susținut cauza Românilor în Viena — a spus mai departe oratorul — amintindu-și de 1848, când soarta Vienei stătea în grea cumpănă.

Atunci, la un semn al cezarului Românii se sculară din munți, din văi, din câmpii, sporind puterea de dominațiune a casei de Habsburg.

De unde această iubire caldă pentru Români a neaoșului German? s'a întrebat apoi dl Delavrancea.

„El a cunoscut istoria Românilor de peste Carpați, a cunoscut durerea lor seculară, a cunoscut portul lor, voința lor nestrămutată, a cunoscut cântecele lor de ură și de iubire, de jale și de dor, a cunoscut în sfârșit nețărmurita lor *iubire de neam*, și atunci mândria Germanului s'a înfrățit deplin cu mândria Latinilor.

Dar iubind pe Românii de dincolo, fatal ne iubea și pe noi, căci e cu neputință a despărți în două iubirea, sau a despărți în două ura.

Pentru omul de știință a existat și există Carpații, dar când e vorba de rasă, ei nu pot exista.

Și aici și dincolo aceeași limbă, același cântec, aceleași simțiminte, toate exprimate prin aceeași limbă. Carpații există. Carpații, nu există!

Lueger a iubit dar în noi, nu pe poporul bucureștean, sau pe cel brașovean, el a iubit rasa, iar când la 1906 vine între noi la sărbătorirea jubileului Regelui nostru, primul toast l-a închinat Regelui și poporului român, l-a închinat înțelepciunei și tăriei noastre.

Rasele au putut pieri altă dată, azi nu. Poporul român a avut atâta putere de afirmație, în cât a obținut putere de confirmație.

Amintiți-vă de cântarea „*Limba nici morți nu o vom da*".

Nedându-o prin urmare, *unul* de ar rămânea dintre noi, tot am exista ca rasă. Dar aci suntem 12 milioane de Români, toți gata să pierim înainte de a ne pierde limba.

In biserica de dincolo domnește limba românească — e un drept antic — limba aceasta o vor Românii de dincolo, limba aceasta o cântă, în graiul românesc își spun durerile și iubirea, își iau adio dela căminul părintesc.

Omul acesta care ne-a înţeles în toată fiinţa noastră prin flăcăii voinici de dincolo, prin fetele sa trandafirii de peste munţi, acest mare Vienez este şi va fi şi un mare Român.

De aceea şi noi ne-am întrunit să aducem omagiile de pietate faţă de scumpul mort al Vienei, scumpul mort al celor 12 milioane de Români.

Fostul primar, dl Mihail Cantacuz no a avut buna inspiraţie să boteze una din străzile capitalei cu numele lui Karl Lueger, şi astfel avem trinitatea: Michelet, Quinet, Lueger. trinitate care ne spune că Latinii şi Germanii ştiu ce misiune avem noi, şi ştiu cum ne-o împlinim.

Chemăm cu toată emoţia sufletului, chemăm spiritul Atotputernicului să ne asculte şi să odihnească sufletul robului lui şi amicului nostru în pace.

Iar noi Românii putem spune, că în Panteonul amintirilor noastre va sta etern numele lui Lueger, alături de al marilor cetăţeni ai Franţei, Michelet şi Quinet.

Dumnezeu odihnească sufletul lui Lueger!

Urmaşii urmaşilor nostri vor spune totdeauna Vienei, că noi ştim să iubim, dar că ştim şi să urâm, fiindcă suntem demni, şi orice om demn trebue să ştie să iubească şi să urască.

Urmaşii vor spune Vienei, că ori cât Viena i-ar ridica monument lui Lueger, templul lui l-am ridicat noi, aci, în sufletele noastre ale tuturora".

Astfel a terminat dl Barbu Delavrancea cuvântarea lui pentru pomenirea neuitatului nostru mare prietin.

Cuvintele marelui orator au emoţionat adânc, au redeşteptat în suflete amintiri şi dorinţi dragi, tuturor Românilor.

După un ropot de aplauze, mulţimea s'a împrăştiat încet, încet, defilând în faţa portretului lui Lueger, aşezat pe tribună.

NOUTĂŢI.

Românii din Viena au ţinut Duminecă în biserica română ortodoxă un parastas pentru odihna răposatului Lueger. Parastasul a fost celebrat de părintele Virgil Ciobanu, care a ţinut o cuvântare despre marile calităţi ale regretatului Dr. Carol Lueger. Au fost de faţă: dşoara Hildegarda Lueger, sora fostului primar, ministrul României dl Mişu cu secretarii de legaţie, viceprimarul Neumayer cu membrii consiliului comunal, dl Lupu, preşedintele comunităţii religioase române, cu membrii comitetului şi numeroşi români aflători în Viena.

*

Decoraţi. S'a conferit colonelului Daniil *Mătăringa* al regimentului de inf. nr. 85, ordinul Coroanei de fier, iar colonelului Silviu *Herbay* dela reg. de inf. 33 Crucea militară pentru merite.

*

Promoţie. Dl *Silviu Dragomir* a trecut rigorosul al doilea la facultatea teologică din Cernăuţ cu strălucit succes. Promovarea la rangul de doctor în teologie a avut loc în 21 l. c. la orele 12 a. m.

*

Regele Petru al Sârbiei a sosit Mercuri la Petersburg şi a fost salutat de ţar. „Prima mea vizita se cuvine Rusiei înrudite cu noi", a zis regele către ţar.

*

Adunarea generală din anul acesta a Societăţii pentru fond de teatru român se va ţinea la *Topliţa*.

*

† **Mihai Juica,** preot gr. or, român în Srediştea mică (Banat) a încetat din viaţă Sâmbătă în vrâstă de 65 ani şi în al 41-lea an al preoţiei. Inmormântarea i s'a făcut Luni în 21 l. c. Odihnească în pace!

*

Proces de presă. Judecătorul de instrucţie a făcut Luni o perchiziţie domiciliară în redacţia „Gazetei Transilvaniei". La cererea advocatului din Deva, Dr. Leitner, procuratura din Murăş-Oşorhei a ordonat confiscarea manuscriptului unui articol cu titlul „Jurămintele jidanilor şi rugăciunea Kol Nidre", reprodus din Neamul Românesc, în nr. din 5 Nov. al „Gazetei", care era semnată pe atunci de dl Dr. Sever Dan.

*

Studiu critic despre Carmen Sylva a publicat cunoscuta scriitoare Mite Kremnitz. Studiul, scris în limba germană, a apărut în Lipsca.

*

Din Seraiovo se anunţă, că alegerile pentru dieta Bosniei şi Herţegovinei se vor face din 18 până în 28 Mai n.

*

Intregire de salar învăţătoresc. Comuna Brusturi, din protopopiatul Hălmagiului, dieceza Aradului, la stăruinţele primarului Lucaci şi ale învăţătorului Nicodin a hotărât să întregească salarul învăţătoresc, conform legii, pentru a salva şcoala românească.

*

Necrolog. *Valeria Ardelean* din Timişoara, fiica răposatului advocat *George Ardelean*, a decedat după o boală scurtă în etate de 20 de ani în Timişoara. A fost înmormântată în 21 Martie n. în cimiterul gr. ort. român din Fabricul Timişorii. Odihnească în pace.

*

Moştenitorul german în provincie. Din Berlin se vesteşte, că moştenitorul tronului va fi numit comandant al unui regiment din provincie. Numirea are de scop, ca viitorul împărat al Germaniei să aibă prilej de a cunoaşte mai d'aproape poporaţiunea germană, care trăeşte în afară de Berlin.

*

Concert. Orchestra oraşului nostru va da Luni sara, a doua zi de paşti la romano-catolici, un concert în sala cea mare dela Unicum. In fiecare Joi, din luna lui April, orchestra va da concerte în aceeaş sală.

*

Pentru Adelina Tăslăuanu n. Olteanu. Neconsolata doamnă Mioara Dr. Giuraidi n. Olteanu din Craiova în loc de flori peritoare pe mormântul iubitei şi în veci neuitatei sale surori Adelina Tăslăuanu n. Olteanu, din prilejul aniversarului zilei naşterii acesteia, dărueşte „fondului Dr. D. P. Barcianu pentru ajutorarea calfelor (sodalilor) fără de lucru" al „Reuniunii sodalilor rom. din Sibiiu" suma de 10 cor.

*

O grea operaţie au săvârşit medicii unui spital din Londra. La o bătaie nocturnă dintr'o cârciumă un lucrător a fost străpuns cu un cuţit în piept. Cercetându-se mai d'aproape rana, s'a aflat că vârful de cuţit s'a rupt, a rănit inima şi a rămas în muşchiul inimei. Pacientului i s'a făcut îndată operaţie, vârful de metal s'a înlăturat şi rana a fost cusută. Lucrătorul trăeşte. Se crede, că se va însănătoşa deplin.

*

Turburări în Grecia. Cinci sute de ţărani au încercat să oprească un tren lângă Larissa şi au spart geamurile vagoanelor. Soldaţii din tren au tras asupra ţăranilor, omorând mai mulţi dintr'înşii. Ceialalţi au fugit. O sută de ţărani au intrat în Larissa şi au manifestat sgomotos, dar cavaleria i-a împrăştiat. Doi ofiţeri au fost răniţi. Poporul este foarte agitat în ţara întreagă.

*

Ţiganii şi cometa. Dintr'un sat de lângă Caşovia, ţiganii au răpit o fetiţă de 14 ani. Arestaţi şi întrebaţi, de ce au dus fata cu puterea, bălaurii au răspuns, că în 19 Mai şi aşa se sfârşeşte lumea; căci se apropie cometa, şi d'aceea până atunci este iertat să faci or ce-ţi place. Deocamdată îşi aşteaptă pedeapsa pământească

*

Creştini în garda sultanului. Noul stăpânitor al musulmanilor, în interesul siguranţei sale personale, va admite şi soldaţi creştini în garda palatului său, făcând să înceteze deosebirile de rasă în armată.

*

Alsaţia şi Lorena mare principat. In cercuri militare berlineze este răspândită ştirea, că Alsaţia şi Lorena vor primi un domnitor pe viaţă. Noul domnitor, care va lua titlul de mare principe al Alsaţiei şi Lorenei, va fi, cum se crede. principele Wilhelm de Hohenzollern, aparţinător religiei romano-catolice. Impăratul sprijineşte candidatura acestui principe.

*

Sanatorii plutitoare. Un doctor, cu numele Eduard Grey, a dat ideea d'a se construi sanatorii plutitoare. Se va face mai întâi un vas de 5 mii de tone şi se va adapta potrivit, ca să poată primi un număr corespunzător de bolnavi şi de alţi oameni, cari au trebuinţă de linişte. Vaporul-sanatoriu va pluti d'alungul ţărmurilor mării adriatice, care sunt vestite pentru clima lor dulce şi scutită de furtuni. Medicii afirmă, că astfel de sanatorii plutitoare pe mare vor avea un bun efect asupra celor bolnavi de nervi şi dispuşi la melancolie.

*

Proprietari de viţe de vie cereţi în propriul interes prin o cartă poştală cel mai nou catalog dela Gavril Nagy, proprietar de viţe de vie în Kóly (com Bihor). Această bine redactată carte conţine multe lucruri însemnate, folositoare şi vrednice de ştiut.

*

Afacerea Hofrichter. In sfârşit s'a terminat cercetarea pornită în contra locotenentului Hofrichter. Materialul adunat este foarte compromiţător pentru cel arestat, care tăgăduieşte şi acum cu multă încăpăţinare crima comisă. Judecătorul de instrucţie crede, că motivul pentru care ofiţerul tăgăduieşte. este împrejurarea următoare: i s'a spus lui Hofrichter din mai multe părţi, că mărturisindu-şi crima nu va putea scăpa de osândirea la moarte.

*

La fondul „Victor şi Eugenia Tordăşianu pentru înzestrarea fetelor sărace" al Reuniunii meseriaşilor sibieni au mai dăruit: Dr. Ioan Bianu, advocat, în Husuşău, soţia sa Elisaveta şi fica lor Aurora-Olga, 2 cor.; Dem. N. Cabadaieff, pictor (Alexandria-Rom.), 20 bani; Aron Suciu, c. şi r. locot. auditor. 50 bani; Vasile Rusu, par. (Mezösálya), 10 bani; Nicolae Creţu, învăţăcel cismar (orig. din Colun) 1 cor.; Dr. Zenovie Gheaja, cand. de adv. 20 bani; Luiza Aleman n. Zorilă în amintirea soţului său Nicolae, fost expres, 1 cor. şi Ioan Halmaghi, funcţ. la „Albina", 50 bani.

Dela „Reuniunea rom. agricolă sibiană".

(Impărţirea seminţelor).

Luând în considerare toate cererile întrate (111), subscrisul comitet a împărţit în mod gratuit 76½ chlgr. sămânţă de trifoiu, 27½ chlgr. sămânţă de napi de nutreţ şi 44 chlgr. sămânţă de luţernă, precum urmează:

A., Sămânţă de trifoiu:

Nicolae Vlad, par., Şelimbăr; I. B. Boiu, par., Sibiiu; Nicolae Gavrea, par., Bendorf.; Frangu Constantinescu, ec., Boiţa; Ioan Stoica, înv., Orlat; Petru Băilă, ec., Fofeldea; Nic. Rastanţă, Nr. 194, ec., Şura mare; Toma Mureşan, ec., Şura mică; Ioan Marin, par., Râusadului; Ioan Pop, notar, Aciliu; Nic. Căroenişan, par., Răhău; Aurel Moga, notar, Veştem; Candid Popa, înv., Sibiiu; Dr. I. Bucur, medic, Man Lungu, par., Răşinari; George Iacob, înv., Guşteriţa; Alex. Bârsan, înv., Rusciori; Const. Moldovan, par., Cristian; Stefan Bratu, Vasile Iuga, economi, Ioan Bratu, dir. şcol., Petru Iuga sen., par., Popovici Mondoc, înv., Sebeşul sup., Ioan Nicoară, ec., Cărpeniş. *La fiecare câte* 1½ *chlgr.* Ioan Oţoiu, par., Nic. Iosif, înv., Aciliu; Comuna bis. Boiţa; Ioan Druhora, par. Boiţa; Comuna pol. Galeş; Ilie Iosof, par., Galeş; Ioan Bunea, par., Tilişca; Nic. Joandrea, ospătar, Sibiiu; Comuna bis. Sebeşul sup.; Ioan Mateiu, par., Sebeşul sup.; Dem. Orăştian, dir. şcol., Ioan Preda şi Nic. Fărcaş, învăţători, Apoldul rom.; Comuna pol. Veştem; Ioan Fanea, not., Nic. Săcărea, Aur. Barbu, învăţători, Ioan Roman, par., Tălmăcel; Ioan Manta, par., Ioan Ivan, not. penz., Gurarâului; Ioan Căliman jun. ec., George Simplăcean, par., Petru Popa, înv., Cornăţel; Comuna polit. Vale; Sabin Savu, not., Vale; Comuna bis. Lancrăm; Vasile Mateiu, par., Lancrăm; Ioan Demian, par., Nucet; Ioan Păcală şi Const. Sava, înv., Panfilie Prode, propr. Jina; Comuna bis. Poplaca; Coman Baca, par., Poplaca; Ioan Iliu, not. Orlat; Ioan Micu Nr. 121, ec., Sebeşul inf.; Ioan Bena, par., Nic, Popa I. George, ec., Pianul inf.; Ioan Munthiu, par., Cărpeniş; George Ludoşan şi Petru Ciolan, economi, Şura mică. *La fiecare câte 1 chlgr.* Ioan Sava, înv. Jina ½ chlgr.

B., Sâmânţă de luţernă:

Pavel Boldea, c. şi r. protop. milit., Sibiiu, 2 chlgr.; Aurel Moga, not., Veştem; Vasile Suciu, par., Topârcia; Ludovic Pesamosca, propr., Orlat; Nichie Radici şi Ioan David, econ., Petru Macriş, cassar, Cornăţel; Valer Bonea, par., Fofeldea; Nic. Drăgan, not., Nic. Stoica, înv. penz., Nic, Dordea Nr. 89, ec, Bungard; Nic. Dura, par., Deal; Traian Petrişor. par., Guşteriţa; Vasile Maxim, par., Avrig; Ioan Stănuleţ, econ., Ilimbav; Dem. Crăciun, primar, Ioan Dârzu, econ., Cărpeniş. *La fiecare câte* 1½ *chlgr.* Ioan Oţoiu, par., Antoniu Hodoş, înv., Aciliu; Comuna bis. Şura mare; Dem. Băilă, înv. penz., Şura mare; Comuna bis. Bungard; Toma Modran, par., Bungard; Ioan Căliman, înv. pen., Cornăţel; Ioan Hanzu, par., Cacova; Ioan Manta, par., Gurarâului; Valer Popovici, par., Sibiel; Victor Preda, măsar, George Postea, v. not., Avrig; Vas. Câmpenişan, înv., Răhău; Comuna bis. Ilimbav şi Ioan Alexandru, par., Ilimbav; Ioan Micu, ec., Sebeşul inf; Rom. Pop, par., Gârbova. *La fiecare câte 1 chlgr.*

C., Sâmânţă de napi de nutreţ:

Nic. Vestemian, primar, Veştem; Irimie Răduţ, not., Ioan Nicolau, înv., Avrig; Dem. Mihu Nr. 164, Mafteiu Mihu Nr. 173, Vasile Stancu Nr. 181, economi, Şura mare; Nic. Vlad-Stezar, par., Ioan Streulea, not., Jina; Cornel Muntean, v. not., Cărpenis şi Ioan Chirca, prim notar, Săliste. *La fiecare câte 1 chlgr.* Nic. Vlad, par., Şelimbăr; Ioan Druhora, par., Boiţa; Ioan Bunea, par., Tilişca; Dem. Băilă, înv. penz, Nic. Opriş, par., Şura mare; Nic. Joandrea, ospătar, Sibiiu; Comuna bis. Aciliu, Nic. Iosif şi Antoniu Hodoş, înv., Aciliu; Dem. Orăştian, înv. dir., Ioan Preda şi Nic. Fărcaş, înv.; Apoldul rom.: Aur. Barbu, Nic. Săcărea, înv., Ioan Fanea, not., Tălmăcel; Ioan Hanzu, par., Caceva; George Simplăceanu, par., Petru Popa, înv. Cornăţel; George Postea, v. not., Avrig; Vasile Cărpenişan, înv., Răhău; Ioan Demian, par., Nucet; Ioan Sava, Ioan Păcală şi Const. Sava, învăţători în Jina; Coman Baca, par., Poplaca; Ioan Iliu, not., Orlat; Nic. Popa I. George, ec., Ioan Bena, par., Pianul inf.; Rom. Pop, par., Gârbova, Ioan Munthiu, par., Dem. Crăciun, primar, Ioan Dârzu, econ., Cărpeniş; George Ludoşan şi Petru Ciolan, ec., Sura mică; Valer Popovici, par., Sibiel. *La fiecare câte* ½ *chlgr.*

Sămânţele împachetate şi purtând numele membrilor împărtăşiţi se pot lua în primire, pe lângă o simplă adeverinţă de primire, dela Hala de vânzare a „Reuniunii economice săseşti" (Sibiiu, Strada Sporer, 2).

Membrii împărtăşiţi sunt rugaţi a separa după putinţa la sămănat sămânţa căpătată de eventuala sămânţă cumpărată din altă parte şi în fine a ne face la timpul său raport cât mai amănunţit despre modul de purcedere la cultura acestor plante şi despre rezultatul recoltei.

Din şedinţa comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu", ţinută la 22 Martie n. 1910.

Pant. Lucuţa prezid. — *Vic. Tordăşianu* secretar.

Cărţi şi reviste.

Biserica Ortodoxă Română, Nr. 11 din Febr. 1910 cuprinde: Sumarele şedinţelor sf. Sinod. Despre cei trei sfinţi corifei ai ortodoxismului de C. Erbiceanu. Hor. episcopii de Const. Nazarie. Libera cugetare (urmare). Religia şi ştiinţa de I. Mihălcescu. Din ist. bis. rom. (urmare) de N. Dobrescu. Probleme culturale (urmare) de Dr. I. Lupaş. Depunerea lui Hrisostom de M. P. Omul materialismului, de St. Călinescu ş. a.

Din public.*)

Mulţămită publică.

Cu ocasiunea concertului împreunat cu declamare şi teatru aranjat de corul bis. din Turnişor, Duminecă, în 7/20 Februarie a. c. au binevoit a suprasolvi următorii domni:

Dr. I. Fruma, advocat, Dr. Ittu, med. univ., ambii din Sibiiu, câte 5 cor., A. Bratu, prof. seminarial, Sibiiu 50 fil., T. Petrişor, paroh, Guşteriţă 2 cor., Stef. Drăghiciu, înv., Sadu 1 cor., Nic. Stoica, înv. pens., Bungard, Radu Bădilă, propr., Boiţa, câte 1 cor., G. Furnică, Sibiiu 50 fileri.

Primească sus numiţii domni şi pe această cale sincerile noastre mulţămite.

In special aducem mulţămită şi p. st. doamne Paraschiva Drăghiciu n. Iliu (Sadu) pentru valorosul sprijin oferit corului cu acea ocasiune.

Suma întratelor a fost 200 cor. 40 fil., cheltuelile 100 cor., a rămas venit curat 100 cor. 40 fil., din care sumă 50 cor. s'au dat în fondul bisericii şi 50 cor. 40 fil. în fondului corului şi pentru biblioteca parohială.

Turnişor, în 7/20 Martie 1910. Rom. *Platoş*, paroh-prez. Pavel *Vulc*, cassar.

---

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacţiunea nu primeşte răspunderea.

Dacă copiii slăbesc

daţi-le atunci *Emulsiunea lui Scott* şi cu bucurie veţi vedea o imediată întoarcere spre bine, cu desvoltare puternică şi nouă viaţă pe mai departe.

Deja la destui

copii iubiţi, pentru cari părinţii numai slabe nădejdi mai aveau, a adus scăpare *Emulsiunea lui Scott.*

Emulsiunea lui Scott

e Emulsiune model, model cu privire la curăţenia părţilor ei constătătoare, uşoara mistuire şi puterea de hrană. 7 (330) 5—5

Veritabil numai cu această marcă — Pescarul — ca semnul garanţiei al experienţelor lui SCOTT.

Preţul unei sticle originale c. 2·50.

Se găseşte în toate farmaciile.

Nr. 237/910. [115] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de parohi:

a) Brădăţel cu filiile Runcşor şi Vica cu 250 familii, depărtate de 2—3 chilom., parohia de clasa a II-a ei întrucât nu vor fi competenţi pentru parohii de clasa a II-a se vor candida şi concurenţi pentru parohii de clasa a III-a;

b) Glodghileşti cu 220 familii parohie de clasa a III-a;

c) Sârbi cu 215 familii parohie de clasa a III-a se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „T. Român".

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat. Concursele înzestrate cu documentele recerute sunt a se înainta subsemnatului oficiu în terminul deschis, iar concurenţii se pot înfăţoşa până 8 zile înainte de alegere şi înaintea alegătorilor spre a-şi arăta desteritatea în cântări şi tipic, respective a celebra şi cuvânta şi a face cunoştinţă cu poporul.

Ilia, la 6 Martie 1910 v.

Oficiul protopresbiteral gr. orien. al Iliei în conţelegere cu comitetele parohiale concernente.

Z. Murăşan
protopresbiter.

Licitaţiune minuendă

Comitetul parohial al Bisericii rom. gr. or. din **Râşnov** (Rozsnyó) comit Braşsó, în urma încuviinţări P. V. Consistor archidiecesan, publică licitaţiune minuendă, pentru zidirea de nou a şcoalei confesionale gr. or. rom. din Râşnov, care se va ţinea **Duminecă la 21 Martie (3 Aprilie) a. c.** la orele 1 p. m. în casa bisericii (Nr. 244).

Preţul de esclamare e de 66,420·95 Kor.

Licitanţii au să depună cu vadiu 10% dela preţul de esclamare, bani gata sau hârtii de valoare aceptabile.

Eventualele oferte încă trebuea provăzute cu acest vadiu pe lângă declaraţiunea, că operentul cunoaşte condiţiunile.

Planul şi preliminariul de spese precum şi *condiţiunile* să pot vedea la oficiul parohial gr. or. din Râşnov, ţinută la 18 Februarie 1910

Ion Nan notariu. **Constantin Proca** preşedinte

[117] 2—3

Nr. 42 of. par. [110] 3—3

Licitaţiune minuendă!

Comuna bis. gr. or. din **Laslăul român** (Oláh Szt-László) protopresbiteratul Târnava, dă în întreprindere adoptarea şcoalei cu preţul de strigare 10.200 cor.

Licitaţiunea minuendă se va ţinea în **21 Martie (3 Aprilie) a. c.** la orele 1 p. m. în şcoala noastră de aici.

Cei ce vor să reflecteze au să depună vadiu de 10% din preţul de strigare vadiu în bani sau hârtii de valoare.

Planul şi preliminariul aprobate de Prea Venerabilul Consistor, să pot vedea în cancelaria oficiului parohial.

Laslăul-român, 21 Febr. 1910.

Pentru comitetul parohial:

Nicolau Aron paroh gr. or. **Iosif Florea** epitrop.

Nr. 303/1910. Vidi:

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Picăturile de stomach ale lui Brády
cu
Maica Domnului de Mariazell
ca marcă de scutire

de aceia numite „Picături de stomach de Mariazell", sunt probate în decurs de 30 ani şi aflate ca cel mai bun mijloc contra ori ce fel de greutate la mistuire, arsură în stomach, constipoţie, dnrere de cap şi stomach, colică, insomnie, anemie şi gălbinare etc.
Se găseşte în farmacii cu preţul — 80 bani şi C. 1·40. 6 sticle cu C. 5·— 3 sticle duple C. 4·50, trimite franco fabricantul C. Brády, farmacia „La Regele Ungariei", Viena I. Fleischmarkt I. Depot Nr. 241. — A fi cu atenţie la marca de scutire cu Maica Dlui de Mariazell, embelloge roşie şi subscriere ca aici pe clişeu. (37) 7—15

Un învăţăcel
să primeşte la
Nicolae N. Ţintea
comerciant.
Sălişte, com. Sibiiului.
(82) 4—5

Folosiţi st. Dnă
CREMA-MARGIT
a lui Földes
pentru a transforma faţa Dtră în curat, vioi şi atrăgător.

Crema Margit a lui Földes mijlocul predilect de frumseţă al celor mai renumite dame e răspândit în întreaga lume.
Efectul admirabil constă în fericita compoziţie a acestui mijloc, care imediat curăţă pielea şi efectul se observă peste câteva oare.
Fiindcă **Crema Margit a lui Földes** se imitează şi falsifică în multe părţi, să se accepteze numai în cutii provăzute cu marca de apărare originală, căci fabricantul garantează numai pentru mijloacele sale.
Crema Margit a lui Földes e un mijloc cu totul nestricăcios, neunsuroasă şi chemic-curată.
Aceeaşi delătură repede şi sigur **necurăţenii de piele, pete de soare, bubiţe, pete de ficat, sgrăbunţe** ş. a. Nu numai pentru pielea feţii, ci şi pentru cultivarea şi înfrumseţarea **gâtului, umerilor şi mânilor** are efect.
Tigaie mare 2 cor., tigaie mică 1 cor. în toate farmaciile şi drogeriile.
Trimitere cu porto la fabricantul
Clemens de Földes, farmacist, **Arad.**
Se găseşte: în Sibiiu la farmaciile: Guido Fabritius, Gustav Meltzer sf, Parfumeria Meltzer, Carol Morscher, drog., Carol Müller, Ervin Rummel, Pissel şi Schmidt. In Agnita: Vilhelm Fröhlich. In Sighişoara: A. W. Lingner. In Mediaş: Iosif Obert. (108) 1—7

„Gloria"
cea mai perfectă pumpă cu lanţuri.

Şi foarte multe alte pumpe.
Se caută agenţi de încredere.
Cereţi catalog.
(96) 3—10

Proprietari de viţă de vie

Pe pământ nisipos şi tare.
Celce vrea să-şi vândă întotdeauna cu preţuri bune şi repede vinurile sale să planteză pe mosia sa viţă de vie Delavare. Dacă butucii ce lipsesc se înlocuesc cu Delavare atunci vinul astfel amestecat câştigă o aşa fineţă, că acela **se vinde scump şi repede.**
Aceasta o confirmă toţi cari au plantat deja această viţă de vie şi mari comercianţi de vin, cari plătesc pro hecto 60—80 cor. şi dacă se fac odată 100,000 jugăre. Fără stropire a fost producţia din anul trecut de 35 hectolitre pro jugăr.
Catalog despre viţe gratuit şi franco.
GAVRIL NAGY, propr. de vin
KÒLY (comitatul Bihor)
Staţiune de poştă, telegraf şi telefon.
Corespondenţă în limba germană, maghiară, română, croată şi sârbă.
(104) 2—3

Medic român în Karlsbad.
Dr. Enea Nicola
dela facultatea din Viena
dă consultaţiuni în Karlsbad, „Feigenbaum", vis-à-vis de Mühlbrunn.
(387) 8—

Dorind a curăţi depozitele
Şcoala de pomărit a lui
Fr. Caspari & Comp.
în Mediaş (Transilvania)
oferă cu preţuri reduse toţi articli şcolari de şcoală de pomărit, ca **pomi de fructe sâmburoase, pietroase şi cu coaje, strugurei şi agriş, smeură, fragi, tufe de decor, pomi pădureţi, plante sălbatice, conifere, rose** etc. Scădere de preţ de 10%, dela pomii pitici 30%, dela conifere 50%.
Catalog la cerere franco.
(97) 8—10

O vai!

O să mă înnec de această tusă rea!

La tusă, răguşală şi mucărie ajută repede şi sigur
„Pastilele de piept ale lui Egger"
au gust bun, şi nu influinţează asupra apetitului.
Un carton 1 coroană şi 2 coroane.
Carton de probă 50 bani.
Deposit general şi de expedare:
Farmacia „Reichspalatin"
Budapesta, VI., Váczi-körut 17.

Trăiască!

Pastilele de piept ale lui EGGER m'au scăpat repede!

Se găseşte în Sibiiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Carol Prissel, August Teutsch; în Sebeş la: Vilhelm Lederhilger, Ludwig Binder, farmacii.
(345) 25—26

Pânzăriţa de pachioale
aduce la cunoştinţa on. muşterii că s'a mutat în str. Ernii Nr. 19.
Theresa Konrad.
(118) 2—2

Garduri colosal de eftine!
Invenţiune sensaţională.

Afară din cale practic!
Nenumărate scrisori de recunoştinţă dovedesc perfecţiunea neîntrecută a patent. **Impletituri-Hungaria.** Se face numai din sârme suflată de zinc.
Preţul per metru puadrat 30 bani şi mai mult.
A se comanda la singurul fabricant:
Alexandru Haidekker, Fabrică de garduri, împletituri şi gard. de sârmă
Budapest VIII. Üllöi-ut 48/82.
Serviciu eftin, prompt şi conştienţios.
Catalog ilustrat gratuit şi franco.
[29] 6—10

Nou Salon de modă.
Imi permit a aduce la binevoitoarea cunoştinţă a On. Dame, că cu 21 Martie am deschis în loc, Str. Honterns Nr. 8 o
Prăvălie de pălării de dame
provăzută cu modele originale parisiene şi vieneze.
Comande de tot felul se primesc şi se execută prompt.
Bazată pe îndelungata pradă în primele case vieneze, mă voi sili a servi pe On. mei muşterii spre cea mai mare mulţămire şi cu preţurile cele mai solide, mă rog pentru binevoitorul sprijin intreprinderii mele.
Cu toată stima:
Hanna Adleff.
(119) 2—2

Premiat cu medalia cea mare la expoziţia milenară din Budapesta în 1896.
Turnătoria de clopote şi fabrică de scaune de fier pentru clopote
ANTONIU NOVOTNY
în Timişoara-Fabric
se recomândă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanţă de mai mulţi ani, provăzute cu adjustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu uşurinţă în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (302) 30—52

Clopotele găurite
o invenţiune proprie şi premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura *S*, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut şi cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că **un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg** turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomândă pentru facerea de **scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu adjustare de fer bătut, ca şi spre turnarea de toace de metal.**
Preţcuranturi ilustrate gratis.

Redactor responsabil Teodor V. Păcăţian. Editura şi tiparul tipografiei arhidiecesane.